

A 1763/holdbart

Fremlagt af Den Islandske Delegation
Behandles i Udvalget for et Holdbart Norden

**Medlemsforslag
om forskning i forsurening af havet****Forslag**

Den Islandske Delegation foreslår at

Nordisk råd rekommanderer Nordisk ministerråd

at tage initiativ til et nordisk samarbejde om forskning i forsurening af havet og økosystemer samt havforsureningens mulige konsekvenser for livsbetingelserne for indbyggere ved kyststrækninger i Norden, og at der afsættes økonomiske midler i budgetterne til dette projekt

Baggrund

Havet optager en stor del af den kuldioxid, der frigives til atmosfæren. Når mængden af kuldioxid i atmosfæren vokser, stiger også optagelsen af kuldioxid i havet, hvilket igen påvirker to kemiske processer: Både pH-værdien og mætningsgraden af kalcit, kalkmætningsgraden, falder. Siden den industrielle revolution er mængden af kuldioxid i atmosfæren steget fra cirka 280 ppm til over 400 ppm, det vil sige med mere end 40 %. Både teoretiske modeller og målinger viser dette fænomen, som i daglig tale kaldes forsurening af havet.

Ved Hafrannsóknarstofnun Íslands (Islands Havforskningsinstitut) er både kalkmætningsgraden og pH-værdien blevet målt i to forskellige havområder – det ene varmt og det andet koldt, både på overfladen og dybt i havet. De to tidsrammer fra de seneste 30 år i Island viser, at udviklingen følger modelberegningerne. Effekten er størst på overfladen, men den spreder sig til andre havniveauer.

Mange arter er afhængige af evnen til at danne kalk i visse livsstadier, og både erfaring og teorier beviser, at det kan gå grueligt galt, når kalkdannelsen ophører. Hvad der videre sker, afhænger af udviklingen. Hvis emissionerne stiger ("business as usual"-prognosen), kan det medføre dramatiske ændringer i de marine økosystemer. Hvis emissionerne ligger inden for 1,5 graders opvarmning, forventes der mindre ændringer i det marine økosystem.

Mange menneskers levevilkår afhænger af havets ressourcer, og de er derfor afhængige af havets nuværende økologiske tilstand. Geologiske undersøgelser viser, at forsurening af havet kan have katastrofale konsekvenser. I vores tid findes der eksem-

pler på de negative effekter af forsuring på Stillehavskysten, hvor opdrættet af østers kollapsede, fordi de ikke kunne danne kalk på larvestadiet, hvilket var nødvendigt for at fortsætte livscyklussen.

Videnskaben har endnu ikke kunnet give svar på, hvad der vil ske, hvis den marine forsuring fortsætter, og hvorledes kystsamfundene kan forberede sig på eventuelle ændringer.

I Norge har man igangsat et stort forskningsprojekt for at finde svar . Arktisk Råd har udarbejdet en oversigtsrapport om den viden, vi har i dag . Men manglen på viden er påfaldende, og det gør det umuligt at forberede sig på fremtidige ændringer. Dette er et emne, der vedrører alle de nordiske lande, så det er på tide, at landene indleder et forsknings samarbejde. NordForsk er et nordisk institut, der fører tilsyn med forskning og forsknings samarbejde i de nordiske lande. De har i mange år har bestræbt sig på at opnå et samarbejde om forskning i konsekvenserne af klimaforandringerne i Arktis. Måske kunne NordForsk i samarbejde med de nordiske havforskningsinstitutter påtage sig at etablere et nordisk forsknings samarbejde om havforsuring, økosystemer og havforsuringens mulige konsekvenser for livsbetingelserne for Nordens kystbefolkning. Man kunne også forestille sig, at de nordiske havforskningsinstitutter samarbejdede om projektet uden støtte fra NordForsk, men med støtte fra Nordisk Ministerråd.

Reykjavík den 26. marts 2018

Anna Kolbrún Árnadóttir (Mifl)
Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)
Oddný G. Harðardóttir (Sf)
Ólafur Ísleifsson (Fif)

Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frfl)
Steinunn Þóra Árnadóttir (Vinstrihreyfingin – grænt framboð)
Vilhjálmur Árnason (Sj.)